

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

УДК 130.2

В. І. АКСЬОНОВА^{1*}

^{1*} Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету (м. Кіровоград)

АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИМІРИ КОМУНІКАТИВНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО УСВІДОМЛЕННЯ СЕНСУ БУТТЯ

Мета. Розкрити антропологічні аспекти комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття; визначити антропологічні виміри комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття, пов'язаного з проникненням інформації та інформатизації; розглянути моделі розвитку інформаційного суспільства, які упроваджені в розвинених країнах світу для вирішення антропологічних проблем людини; проаналізувати проблеми нового сенсу життя, пов'язані з розвитком інформаційного суспільства, та знайти шляхи їх оптимізації. **Методологія.** Завдяки аналізу когнітивних структур та епістем розкриваються нові антропологічні площини соціалізації особистості, що полягають в оволодінні кодами і жанрами зовнішнього дискурсу. **Наукова новизна.** Автор пропонує тезу про те, що соціальна поведінка людей істотно визначається можливими знаковими системами, які створюються культурами конкретних суспільств, і це представляє собою новий підхід в розумінні комунікативних та інформаційних детермінант смисложиттєвих орієнтирів людини і суспільства. Останні детерміновані розширенням комунікативно-інформаційного простору, який потребує формування нових антропологічних засад буття, в контексті яких людина проходить соціалізацію та формує новий сенс буття. **Висновки.** Антропологічні виміри комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття зводяться до того, що на нього здійснює вплив мережева культура, нові тип комунікації, зумовлені інформаційними технологіями, в результаті чого з'являється новий тип особистості – віртуальний чи мережевий. Становлення особистості визначається процедурою інтерпретації, яка дозволяє у рамках дискурсивного простору встановлювати смислові значення з конкретною ситуацією і завдяки цьому досягати поєднання зовнішніх структур соціокультурного життя зі своїм внутрішнім світом. При цьому особистість формує нові умови для розширення свободи, передачі й засвоєння соціокультурних зразків поведінки і пізнання, позасвідомих явищ, що впливають на процес становлення особистості та її ідентичності. Відбувається формування особистості, яка відповідає вимогам мережевого суспільства і мережевої культури, в результаті чого формується глобальна ідентичність.

Ключові слова: антропологічні виміри; інформаційно-комунікативний простір; сенс буття; креативність; соціалізація особистості.

Актуальність

Дослідження теми полягає в тому, що людина завжди була предметом антропологічного дискурсу, особливо в умовах формування інформаційно-комунікативного простору, коли відбуваються трансформації у суспільстві і свідомості людини, формуються нові цінності і новий сенс буття. За цих умов змінюються концепції взаємодії людини і суспільства, людини і техніки, людини і людини, людини і природи, які відображають суперечності між суспільством та індивідом, що детермінуються суспільними змінами і трансформаціями інформаційної цивілізації, – як відзначає Р. Ф. Абдеев [1, с. 7]. Сьогодні відбувається ряд кумулятивних змін у сучасному суспільстві, що впливають на становлення нової моделі людини, її типу життєдіяльності, моделей існування

в суперечливому світі, пошук нових сенсів життя. Поглибленню суперечностей сприяють зміни в сучасній економічній, політичній, культурно-світоглядній сферах суспільства, до яких слід віднести: формування нової антропологічної парадигми інформаційно-комунікативного простору, фундаментальний соціо-психологічний і соціокультурний зсув у свідомості людини і типах відтворювальної діяльності, розповсюдження нових інформаційних потоків, зміни в системі людської діяльності, становлення інтегрального соціокультурного простору. Всі ці зміни приводять до того, що об'єктивно стають витребуваними такі специфічні характеристики людини як креативність, інформативність, активність, які можуть сприяти прогресивному розвитку суспільства і особистості, збереженню і виживанню цивілізації в умовах глобальної

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

трансформації людства, формуванню нової когнітивної моделі суспільства. Потреба у науковому підході до антропологічних вимірів соціальних перетворень, що відбуваються в умовах сучасного соціуму зумовлює, в свою чергу необхідність розробки парадигми антропологічних вимірів комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття в контексті глобальної трансформації людства. Практика свідчить, що коли порушуються умови формування і становлення системи усіх цінностей, послаблюється їх взаємодія і гармонія, то дезорганізується і розхитується увесь соціальний організм, – як відзначає В. П. Бех, – який перестає бути системою, "єдиним тілом", так як порушуються кореляційні зв'язки між усіма сферами діяльності [2, с. 148].

Мета статті полягає у розкритті антропологічних аспектів комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття; визначенні антропологічних вимірів комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття, пов'язаного з проникненням інформації та інформатизації; розгляді моделей розвитку інформаційного суспільства, які упроваджені в розвинутих країнах світу для вирішення антропологічних проблем людини; аналізі проблем нового сенсу життя, пов'язаних із розвитком інформаційного суспільства, та знаходження шляхів їх оптимізації.

Методологія

В історії соціально-антропологічної думки знайшли своє відображення наступні ідеї: піклування про людину в античній філософії; людину як політичну істоту (Платон, Аристотель); людину як істоту суспільну (Аристотель); людину як політичну тварину (Афіни, Рим); вчення про серце як місце примирення душі і тіла; людину як родову істоту і громадянина світу у вченні Канта; прагматичній антропології Канта; свобода і досвід визнання у Гегеля; класики філософської антропології про людину у творах Л. Фейєрбаха, Ф. Ніцше, В. Дільтея, Е. Гуссерля, Х. Дріша, М. Шелера, Х. Г. Плеснера, А. Гелена, М. Бубера; надлюдину Ніцше; людину як єдиний, універсальний і вищий предмет філософської антропології; людину в онтологічній антропології М. Гайдеггера; комунікативній антропології «Я» та іншого; критичній філософії М. Фуко; людину

як творця історії та культури; вчення про людину у творах С. Сковороди; ідей антропології міжособистісної комунікації; ідеї «власне людського буття» і власної природи людини. Нам імпонує ідея С. С. Гусева доробку «Смисли можливого», що соціальна поведінка людей істотно визначається можливими знаковими системами, які створюються культурами конкретних суспільств.

Сьогодні у сучасному світі відбувається переоцінка багатьох соціальних цінностей у середовищі молоді, їх нове осмислення в контексті нового історичного досвіду початку XXI століття, поглиблення глибинних суперечностей, що відбуваються в умовах глобалізації. Коли суспільна свідомість під впливом – кардинальних перетворень об'єктивної реальності стає нездатною раціонально, на старій теоретичній основі пояснити все те, що відбувається, то виникає потреба у розробці нової парадигми метафізичних вимірів буття, – як відзначає В. Г. Воронкова [3, с. 176].

Антропологічні аспекти комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття зводяться до того, що цінність якостей людини полягає в тому, що вони допомагають не тільки жити у стрімко плинному сучасному соціумі, а й адаптуватися до нього. Суспільством в умовах становлення інформаційно-комунікативного простору управляють суперечності, тому людина повинна бути більш гнучкою і сприйнятливою, щоб генерувати і обробляти інформацію, діяти активно, управляти суперечностями. В умовах глобальної трансформації людства відбувається взаємний вплив інституційних, організаційних і особистісних рівнів. Вирішенню вище означених суперечностей сприяє формування нової креативно-інформаційної моделі людини з врахуванням соціальних і культурних змін у суспільстві. Динаміка концептуальних уявлень про людину представлена як вираження соціальних змін, які підкреслюють визначальну роль людини у її взаємодії з суспільством і породжують креативно-інформаційну модель людини. Антропологічні аспекти комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття зводяться тому до такої креативності людини, яка намагається реалізувати свої можливості, що сприяють вираженню власного і неповторного «Я». При цьому мотивом креативності можуть виступати

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

як духовні, так і матеріальні цінності, зумовлені образом людини. Суть антропологічних засад інформаційного суспільства зводиться до того, щоб успішно справлятися з проблемами, бути діяльно-креативним суб'єктом, перебувати у гармонійній єдності з суспільством, яке сприяє саморозвитку суспільства і самовдосконаленню людини.

Появі нової моделі людини з новим сенсом життя сприяють зміни в економічному, політичному, духовному життє, що відбуваються в інформаційному суспільстві. Актуальним стає розвиток стилів мислення, що зумовлюються базисними змінами сучасного суспільства. Зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві, сприяють самореалізації і самоактуалізації активно діючого суб'єкта суспільних відносин. В контексті сучасного розвитку суспільства з'являється все більша залежність сучасних процесів від креативного потенціалу людини, її діяльності, так як головним ресурсом стає саме інформація і знання, які відбуваються на обмін самовираження і самоутвердження. Людина творить новий світ буття, культури, унікальний життєвий шлях, творить себе як індивідуальну істоту, тому й твориться новий сенс буття. Усвідомлення сутності людини, її буттєвих, аксіологічних та інших вимірів є неможливим без розуміння природи людської особистості у всіх її проявах, без проникнення в її потреби і інтереси, її здібності і прагнення, самоосмислення її соціального стану. Саме людина повинна пізнати саму себе, зробити мірилом всіх життєвих цінностей, дати оцінку відповідно до своєї сутності, влаштувати світ дійсно по-людськи, згідно із своєю природою. Антропологічні засади комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття людини як онтології людського існування є вектором вирішення всіх проблем – онтологічних, аксіологічних, праксеологічних, тобто такого існування, яке забуте, покинуте, порушене, не-автентичне, не-самоді-яльне. Людина, як відзначає В. Г. Воронкова, – «це цілісність, це "світ усередині нас" і "людина в середині світу"; людина - це світ, а світ - це людина; це оволодіння мистецтвом життя. Система особистісних смислів зумовлюється ціннісними орієнтаціями, які складають смисл життя. Адже, бути особистістю – це бути стурбованою проблемами

людського існування: "Хто є Я?", "Що я повинен?", "На що я можу надіятися?" [3, с. 5].

Антропологічні виміри комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття, пов'язаного з проникненням інформації та інформатизації, пов'язані з тим, що інформація поступово змінює орієнтацію техніки, так як відбувається кібернетизація суспільства. Людина живе у стані постійної незадоволеності собою, відмовляється від себе, перетворюється на функціонуючу деталь машини чи комп'ютеру, не роздумуючи, що втрачає свою індивідуальність і свою сутність. Ясперс настільки драматизує ситуацію пригніченості людини у новому суспільстві, що попереджає про загрози, які приносить нове інформаційне століття для людини, яка втрачає себе за постійними пошуками сенсу життя. Інформаційне століття породжує нові проблеми: 1) техніка не використовується для ліквідації бідності, яка ставить людей на межу виживання; 2) недоліки освіти і виховання створюють перепони для вирішення проблем і заважають здоровому існуванню людини і творчому розумінню науки і техніки; 3) багато країн не здатні вирішити проблеми нового індустріального розвитку за рахунок використання своїх власних ресурсів або справедливого перерозподілу капіталів і ресурсів; 4) процвітає фетишизм науки, яка йде паралельно з фетишизмом споживання і уречевленням сучасної людини, що культивуються у суспільстві споживання; 6) політична еліта не здатна стати атрактором, здатним притягує розпорошені сили суспільства, привести до соціального, інтелектуального, науково-технічного прогресу; 7) поглиблюються глобальні проблеми інформаційного суспільства – принципова невизначеність сутності інформації, взаємодія техніки і природи, взаємодія техніки, інформації і людини, що породжують проблему адаптації людини до зростаючої кількості інформації, яка поглинає людину і перетворює її на придаток комп'ютеру, що потребує формування нового світогляду, нової людини, нового суспільства майбутнього [4, с. 134–152].

Для вирішення антропологічних проблем людини в умовах розширення інформаційно-комунікативного простору у розвинутих країнах розроблені і упроваджуються в життя моделі розвитку інформаційного суспільства: 1.

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

Американська модель, чи як її називають «модель Силіконової долини», - відкрите інформаційне суспільство, що детермінується законами ринку, базується на використанні ринкових механізмів і зорієнтоване, у першу чергу, на здійснення послуг населенню чи бізнесу. В контексті цієї моделі і американський уряд намагається вирішити проблеми взаємодії влади, бізнесу і населення з використанням технологій так званого «електронного уряду», що поступово стало використовуватися в європейських країнах. 2. «Сінгапурська модель» – авторитарне інформаційне суспільство, яке розвивається також на ринкових механізмах, менш відоме, яку, проте Кастельс у порівняльній моделі інформаційного суспільства виділяє і виділяє такі характеристики, як: висока доля (58%) високотехнологічної продукції в об'ємі експорту, значний рівень розвитку електронної торгівлі, висока конкурентоспроможність. Важливими факторами цієї моделі являються: істотне розширення суспільства по рівню добробуту і практично повна відсутність демократичних механізмів. 3. Скандинавські країни, серед яких виділяється «фінська» і «норвезька модель» – відкрите соціально-контрольоване інформаційне суспільство, що розвивається на основі суспільства добробуту. Нині Фінляндія, Швеція, Норвегія і Данія є світовими лідерами у галузі формування суспільства, заснованого на знаннях, інтелектуальних активах.

Як засвідчує аналіз, у сучасних умовах на перший план виходять не проблеми технізації суспільства, як це вважалося декілька років назад, а проблеми інтелектуалізації, яка базується на новому стратегічному ресурсі – знаннях. У цих умовах людству необхідно сформувати нові антропологічні основи існування людини, щоб адаптуватися до сучасного світу: не тільки сформувати своє середовище проживання, яке буде базуватися на розвинутих інформаційних процесах, але й знайти вихід з кризи, яка назріває. Все це істотно знижує ефективність її використання у якості економічно-пробуктового продукту праці. Особливо зростає об'єм інформації наукових знань, який подвоюється кожні 2-3 роки. Обставини загострюються у зв'язку з тим, що при відсутності єдиного середовища навіть у локальних областях світу наявне дублювання витрат на вироб-

ництво тих чи інших знань.

Антропологічні виміри комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття направлені на формування нової перспективної концепції освіти і виховання майбутніх поколінь людей, яким прийдеться жити в інформаційному суспільстві. Ця концепція повинна враховувати не тільки нові можливості інформаційного суспільства, які можуть бути використані для формування креативно-гармонійно розвиненої особистості, але й бути гуманістично-орієнтованою. Концепція повинна передбачати використання так званих креативних систем та інформаційних технологій, що відкривають нові можливості для інформаційної підтримки творчих процесів. Яким повинно бути інформаційне навантаження на людину постіндустріального суспільства, поки що ніхто не знає, але відомо, що навантаження буде швидко зростати і це все може відбитися на здоров'ї людей. Тому можливості людини щодо адаптації до швидко зростаючих інформаційних навантажень повинні бути завчасно досліджені з точки зору антропологічних вимірів.

Розвиток комунікативного середовища інформаційного суспільства сприяє розвитку мережевої віртуальної комунікації, яка розглядається як різновид смислової комунікації, змістом якої є обмін образами, інформаційними по природі і способам сприйняття. Віртуальна комунікація виникла на певному етапі розвитку інформаційної революції і розвивається паралельно з формуванням глобального інформаційно-комунікативного середовища соціуму. Віртуальна комунікація в епоху інформаційного суспільства відрізняється наступними особливостями: збільшенням можливостей соціалізації особистості; розвитком виробництва знання; розвитком мережевої економіки; перетворенням інформації в один з основних ресурсів суспільства. Доля багатства, що формується в суспільстві знань, буде залежати від їх доступу до освіти, створення антропологічних засад для самореалізації особистості, широких форм людського спілкування, посилення самореферентності комунікації, переходу до діалогу та полілогу у поясненні істини, плюралізму концептуальних просторів, підвищення дискурсивності знання. Проте в той же час зростають і негативні прояви міжкульт-

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

урної комунікації в умовах глобального інформаційно-комунікативного простору, які впливають на пошуки сенсу буття: зростання маргіналізації свідомості і тенденцій перетворення суспільства в «суспільство спектаклю» за рахунок широкого використання симулякрів; пониження авторитету об'єктивного наукового знання; підвищення авторитету конвенціонального знання, конструювання епістем через посередництво мас-медіа, розмивання смислових конструкцій, розширення криміналізації суспільства і тероризму, розширення гедоністичних можливостей зауважує Н. С. Корабльова: «Сучасність з її кризовим соціумом спотвореної реальності (оруелівська ситуація) продукує такі ж спотворені форми суспільних зв'язків, породжує новий тип сплячого розуму і сонної душі, «людини без властивостей» (Р. Музиль), яка розсипається на ролі» [5, с. 7].

У зв'язку з перспективами розвитку сучасного інформаційного суспільства однією з проблем являється проблема виживання людства та досягнення національної безпеки кожною країною, а також формування безпечних антропологічних умов соціалізації соціальних груп. Важливою задачею являється формування у людей уявлення про закономірності інформаційних процесів про природу і суспільство, що потребує формування «ноосферного» типу мислення, почуття взаємної відповідальності за майбутнє нашої планети, що повинно базуватися на гуманістичній орієнтації світогляду.

Отже, саме існування соціуму і людини у певному прості і часі, а також його цілісність залежать від розвитку і збереження комунікативного середовища. Як відзначає Кастельс, нове суспільство виникає тоді, коли відбувається структурна реорганізація у виробничих відносинах, влади і досвіду. Ці перетворення приводять до значних модифікацій суспільних метаморфоз простору і часу і до виникнення нової культури. Простір потоків інформаційного суспільства, в якому відбувається взаємодія між персоналізованими інтертекстами (М. Кастельс), розчиняє час, розупорядковує послідовність подій і робить їх одновимірними, переміщуючи суспільство у вічну ефемерність.

Наукова новизна

Таким чином, суспільство, створивши технічні умови глобального контакту, збільшило потенційну можливість як глобального розпаду в мозаїчній свідомості, так і можливість формування нової консолідованої світової глобальної свідомості, проте не відкрило шляхи досягнення суспільства сталого розвитку, що продукує нові антропологічні проблеми для виживання людини в умовах інформаційного суспільства. Комунікативні процеси в інформаційному суспільстві призводять до зміни циркуляції інформації в суспільстві, що призводить до формування мережевої людини з плинним середовищем взаємодії, глобалізації спілкування, втрати ідентичності, віртуалізації культури. В результаті дослідження підтверджено, що основними напрямками модифікації людини в інформаційному суспільстві являються морально-психологічні, соціокультурні, комунікаційні, біотехнологічні, соціально-екологічні виміри, в результаті чого відбуваються зміни у вимірності людини, а саме способах її поведінки, комунікативних особливостях, збільшення різноманітності різних комунікативних стилів і моделей екзистенційного облаштування.

Висновки

Таким чином, антропологічні виміри комунікативно-інформаційного усвідомлення сенсу буття зводяться до того, що на нього здійснює вплив мережева культура, нові типи комунікації, зумовлені інформаційними технологіями, в результаті чого з'являється новий тип особистості – віртуальний чи мережевий. Становлення особистості визначається процедурою інтерпретації, яка дозволяє у рамках дискурсивного простору встановлювати смислові значення з конкретною ситуацією і завдяки цьому досягати поєднання зовнішніх структур соціокультурного життя зі своїм внутрішнім світом. Завдяки аналізу когнітивних структур та епістем розкриваються нові антропологічні площини соціалізації особистості, що полягають в оволодінні кодами і жанрами зовнішнього дискурсу. При цьому особистість формує нові умови для розширення свободи, передачі і засвоєння соціокультурних зразків поведінки і пізнання, позасвідомих

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

явищ, що впливають на процес становлення особистості та її ідентичності. Відбувається формування особистості, яка відповідає вимогам мережевого суспільства і мережевої культури, в результаті чого формується глобальна ідентичність. В інформаційному суспільстві повинні бути створені такі антропологічні умови існування людини, які дозволяють індивіду самостійно визначати формування своєї ідентичності й власних сенсів буття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдеев, Р. Ф. Философия информационной цивилизации / Р. Ф. Абдеев. – М. : Владос, 1994. – 336 с.
2. Бех, В. П. Человек и Вселенная: когнитивный анализ: монография. / В. П. Бех. – 2-е изд. доп. – Запорожье : Просвіта, 2004. – 148 с.
3. Воронкова, В. Г. Метафізичні виміри людського буття (проблеми людини на зламі тисячоліть) : монографія / В. Г. Воронкова. – Запоріжжя : Павел, 2000. – 176 с.
4. Воронкова, В. Г. Формирование нового мировоззрения, нового человека, нового общества будущего: монография / В. Г. Воронкова // Кого и как воспитывать в подрастающих поколениях. – К. : Скиф. – 2012. – Т.2. – С. 134–152.
5. Корабльова, Н. С. Багатомірність ролівої реальності: ролі і маски – лик та личина / Н. С. Корабльова. – Харків : ХНУ, 2000. – 288 с.

В. И. АКСЕНОВА^{1*}

^{1*} Кировоградская летная академия Национального авиационного университета (г. Кировоград)

АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕРЕНИЯ КОММУНИКАТИВНО-ИНФОРМАЦИОННОГО ОСОЗНАНИЯ СМЫСЛА БЫТИЯ

Цель. Раскрыть антропологические аспекты коммуникативно-информационного осознания смысла бытия; определить антропологические измерения коммуникативно-информационного осознания смысла бытия, связанного с проникновением информации и информатизации; рассмотреть модели развития информационного общества, которые внедрены в развитых странах мира для решения антропологических проблем; проанализировать проблемы нового смысла жизни, связанные с развитием информационного общества и найти пути их оптимизации. **Методология.** Благодаря анализу когнитивных структур и эпистем раскрываются новые антропологические измерения социализации личности, которые состоят в овладении кодами и жанрами внешнего дискурса. **Научная новизна.** Автор предлагает тезис о том, что социальное поведение людей существенно определяется возможными знаковыми системами, которые создаются культурами конкретных обществ, что представляет собой новый подход в понимании коммуникативных и информационных детерминант смысловых и жизненных ориентиров человека и общества. Последние детерминированы расширением коммуникативно-информационного пространства, которое требует формирования новых антропологических оснований бытия, в контексте которых человек проходит социализацию и формирует новый способ бытия. **Выводы.** Антропологические измерения коммуникативно-информационного осознания смысла бытия сводятся к тому, что на него совершает воздействие сетевая культура, новые типы коммуникации, обусловленные информационными технологиями, в результате чего появляется новый тип личности – виртуальный или сетевой. Становление личности определяется процедурой интерпретации, которая позволяет в рамках дискурсивного пространства устанавливать смысловые значения с конкретной ситуацией и благодаря этому достигать объединения внешних структур социо-культурной жизни со своим внутренним миром. При этом, личность формирует новые условия для расширения свободы, передачи и освоения социо-культурных образцов поведения и познания, неосознанных явлений, которые влияют на процесс становления личности и ее идентичности. Происходит формирование личности, которая отвечает требованиям сетевого общества и сетевой культуры, в результате чего формируется глобальная идентичность.

Ключевые слова: антропологические измерения; информационно-коммуникативное пространство; смысл бытия; креативность; социализация личности.

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

V. I. AKSYONOVA^{1*}^{1*} Kirovograd flying academy of National aviation university (Kirovograd)**ANTHROPOLOGICAL MEASURING OF COMMUNICATIVE –
INFORMATIVE CONSCIOUSNESS OF SENSE OF OBJECTIVE
REALITY**

The purpose of the article is to introduce the anthropological aspects of the communicative and information understanding of the meaning of life; to define the anthropological measurements of communicative and information understanding of the meaning of life connected with the introduction of information and informatization: to consider the models of the development of the information society which are introduced in the developed countries of the world for the solution of the anthropological problems; to analyse the problems of the new meaning of life connected with the development of the information society, and to find the ways of their optimization. **Methodology.** The new anthropological measurements of socialization of a person are revealed thanks to the analysis of the cognitive structures and epistemes. These measurements consist of mastering of codes and genres of the external discourse. **Scientific novelty.** The author offers the thesis that the social behaviour of people is significantly defined by the possible sign systems which are created by cultures of the concrete societies that represent a new approach in understanding of the communicative and information determinants of the semantic and vital key points of the person and society. The last ones are determined by the expansion of the communicative and information space which demands the formation of the new anthropological basis of life according to which a person enters socialization and forms a new way of life. **Conclusions.** Anthropological measurements of communicative and information understanding of the meaning of life are reduced to the fact, that they are affected by the network culture, the new types of communication caused by the information technologies, therefore there is a new type of the person – the virtual or network ones. The formation of the personality is defined by the procedure of interpretation which allows to establish within the discursive space the semantic meanings with a particular situation and thanks to that to reach joining external structures of sociocultural life with the inner world. Thus, the personality forms new conditions for the expansion of freedom, transfer and development of the sociocultural examples of behaviour and cognition, the unconscious phenomena which influence the process of formation of the personality and his/her identity. There is a formation of a person who meets the requirements of the network society and as a result – a global identity is being formed.

Keywords: anthropological measurements; information and communicative space; meaning of life; creativity; socialization of person.

REFERENCES

1. Abdeev R.F. *Filosofiya informatsionnoy tsivilizatsii* [Philosophy of information civilization]. Moscow, Vlados Publ., 1994. 336 p.
2. Bekh V.P. *Chelovek i vseennaya: kognitivnyy analiz* [Man and the Universe: a cognitive analysis]. Zaporozhe, Prosvita Publ., 2004. 148 p.
3. Voronkova V.Gh. *Metafizychni vymiry liudskoho buttia* [Metaphysical dimension of human existence]. Zaporizhzhia, Pavel Publ., 2000. 176 p.
4. Voronkova V.G. *Formirovaniye novogo mirovozzreniya, novogo cheloveka, novogo obshchestva budushchego* [Formation of a new world, a new man, a new society of the future], Kiev, Skif Publ., 2012, vol. 2, pp. 134-152.
5. Korablova N.S. *Bahatomirnist rolivoi realnosti: roli i masky – lyk ta lychyna* [Multidimensionality role of reality: the role and masks - and face mask]. Kharkiv, KHHU Publ., 2000. 288 p.

Надійшла до редколегії 10.05.2013

Прийнята до друку 10.09.2013